

Anden Behandling af:

Forslag til Lov om Ophævelse af Frdn. 14. Oktb. 1773 om Selveiergaardes Arv paa Bornholm m. v.

Mødet hævet Kl. 1.40.

Tre og tredivte Møde.

Tirsdagen den 2den Februar 1886 Kl. 1¹/₂.

Protokollen for forrige Møde blev oplæst og vedtagen.

Formanden: Idet jeg i Dag her i Salen nævner, at den 3die Landstingsmand for 2den Kreds, Carl Møller, den 30te Januar er afgaaet ved Døden, tilføjer jeg, at den Afbøde vil mindes blandt os som en trofast og pligtopfyldende Mand, hvem ene et svigtende Helbred hindrede i at deltage i Forhandlingerne saa meget, som han ønskede.

(Samtlige Medlemmer viste deres Tilslutning hertil ved at rejse sig.)

Den eneste Sag paa Dagsordenen var:

Anden Behandling af Forslag til Lov om Ophævelse af Frdn. 14. Oktb. 1773 om Selveiergaardes Arv paa Bornholm m. v.

(Første Behandling findes i Tidenden Sp. 428 ff.)

Der var til denne Behandling intet Endringsforslag stillet.

Lovforslaget i sin Helhed fattes under Forhandling.

M. P. Jensen: I det foreliggende Lovforslags § 3 findes den Bestemmelse, at Gaardene paa Bornholm, som have 1 Tønde bornholmsk Hartkorn, bør danne Grændsen ned efter for de Gaarde, paa hvilke de i Paragrafen omhandlede Lovbud bringes til Anvendelse. Forordningen af 14de Oktober 1773 omfatter imidlertid kun de Gaarde, der fra gammel Tid ere forsynede med Tal, nemlig de numererede Selveiergaarde, Frigaarde, eller Bornedegaarde og Proprietærgaardene, ligesom ogsaa disse Gaarde paa Bornholm kun blive betragtede som Gaarde. Efter Lovforslaget vil der saaledes komme en ikke ubetydelig Del Gaarde ind under Gaardenes Klasse, nemlig større Parceleiendomme og Arvefæsteeiendomme. Naagt jeg efter nøiere Overveielse egentlig ikke kan skjønne, at dette forandrede Forhold kan medføre nogensomhelst Ulempe, idet det, der derved opnaas, jo kun er, at disse mindre Eiendomme ogsaa komme ind under Selveierernes Testationsret, og den er jo frivillig, skal jeg dog tillade mig at henlede den høitæredede Justitsministers Opmærksomhed paa dette Punkt.

Justitsministeren (Nellemann): Jeg har meget vel været opmærksom paa den af det ærede Medlem omtalte Omstændighed, men Grunden til, at Lovforslaget er blevet affattet, som det er, er til dels den, som den ærede Landstingsmand paapegede, at Besidderne af disse mindre Eiendomme kunne jo ikke have nogensomhelst Skade, men kun Fordel af Lovforslaget, idet nemlig Lovforslagets Anvendelse paa dem alene medfører, at de faae samme Testationsret, som de øvrige Selveierbønder i Landet have; Grunden til, at de ere medtagne, er jo den, at naar man skulde her se at komme til at faae Retssligbed i hele Landet, Bornholm inklusive, paa dette Gebet, vilde det være konsekvent og rimeligt, at man indrømmede den særegne Testationsfrihed paa Bornholm i et Omfang, der saa vidt muligt svarede til det, hvori den haves i hele Landet. Her i det øvrige Land er Forholdet jo nemlig det, at Selveierbøndernes Testationsret haves med Hensyn til alle Landeiendomme, som have et Tilliggende af over 1 Tønde Hartkorn og indtil 12 Tønder. Naar man altsaa vil overføre denne Regel paa Bornholm, maa det medføre, at man maa gaa noget dybere ned end til de numererede Selveiergaarde og Proprietærgaarde. Lovforslaget gaar altsaa egentlig ud fra den Tanke, at naar man skal af med den gamle bornholmske Arvelovgivning, saa er det rigtigt og natur-